

Inför lokal överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen rörande insatser för att motverka ungdomsarbetslöshet

Bilaga 3 B

Verksamhet i samverkan i Grums kommun

1. Inledning

En central del i överenskommelsen innefattar en beskrivning av hur den gemensamma verksamheten ska organiseras och bedrivas. Även överenskommelsens varaktighet och revidering bör framkomma. Vidare ska en planering göras av hur dokumentation och uppföljning ska bedrivas inom överenskommelsearbetet.

I Grums kommun finns en mängd olika arbetsmarknads – och utbildningsinsatser för unga som bedrivs antingen genom kommunen eller genom Arbetsförmedlingen. Idag finns ett gott lokalt samarbete mellan både kommunen och Arbetsförmedlingen och genom överenskommelsearbetet kommer samverkan stärkas ytterligare. Överenskommelsens parter: Grums kommun, Hammarö kommun, Karlstad kommun och Arbetsförmedlingen kommer även att samarbeta över kommungränserna i den mån det är möjligt.

I fokus står ungdomens process mot arbete eller studier. För att det ska vara möjligt bör olika insatser och aktiviteter ske. För att samordningen ska bli så effektiv som möjligt behövs en organisation av resurser där en strategisk övergripande grupp samt chefsgrupp kommer tillsättas. Även en samordnare kommer att utses som är huvudansvarig för överenskommelsearbetet i Grums kommun.

Vissa delar av överenskommelsen kommer till en början drivas med ordinarie resurser. Medel kommer att sökas vidare för att i fortsättningen utveckla långsiktiga stabila strukturer för samverkan.

1.1 Tre-steps-processen – vägen in för ungdomen

1. **Uppsökande verksamhet** -för att nå ungdomarna i målgruppen. Arbetet sker idag huvudsakligen i det kommunala aktivitetsansvaret. Dock finns en bra dialog mellan projektet Värmlands framtid och även i viss mån med Individ och familjeomsorgen.
2. **En väg in** – innebär ett centralt arbetssätt som genomsyrar hela överenskommelsearbetet. Viss samlokalisering kommer att ske. En gemensam planering upprättas med ungdomen i fokus.
3. **Lotsa till insats/aktivitet** – Utifrån genomförd planering ska ungdomen lotsas till en passande aktivitet utifrån individuella behov. Aktiviteten ska sedan följas upp.

1.2 Parallell process

Parallellt med tre-steps-processen har andra uppgifter identifierats för att lyckas med samverkan lokalt.

1. **Förebyggande arbete** – behövs för att ungdomar ska fullfölja gymnasiet. En tätare samverkan mellan gymnasieskolorna och kommunens aktivitetsansvarige skulle möjliggöra och fånga upp ungdomar redan i ett tidigt skede för att minska skolavhopp. Mer arbetsmarknadskunskap behövs för att ungdomarna ska få en bild av hur arbetslivet ser ut och fungerar, samt för de som ska välja gymnasieprogram.

2. **Arbetsgivarkontakter** – för att praktik, arbetsprövnings - och traineeplatser ska vara möjligt att genomföra krävs ett gott samarbete med näringsliv och arbetsgivare i kommunen.
3. **Områdessamverkan** – Chefer och andra representanter från olika delar av verksamheter i kommunen träffas för samverkan och informationsutbyte.

2. 90-dagars garanti

Regeringens mål är att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i Europa år 2020 och att ingen ung ska vara arbetslös längre än 90 dagar (Dua, 2015). Utifrån det målet ska arbetet med ungdomen ske på ett tidigt stadie, tanken är att det inom 90 dagar ska påbörjas ett arbete med ungdomen. Utifrån intervjuer som gjorts med ungdomar kan man utläsa att ungdomar snabbt vill ha hjälp när de kontaktar en myndighet, oavsett vilken hjälp det rör sig om. Arbetet ska leda till att ungdomen blir självförsörjande antingen genom målet studier eller genom arbete. Ett steg mot att nå det målet är genom införandet av utbildningskontrakt och traineejobb. Med hjälp av utbildningskontrakt finns en förhoppning om att öka andelen unga som fullföljer gymnasiet. Satsningen på traineejobb är också ett steg i att säkra upp arbetskraft inom bristyrken. Ungdomen ska utifrån sina individuella behov få ta del av de insatser som hen önskar.

3. Organisation o styrning

3.1 Strategisk övergripande grupp

En strategisk övergripande grupp bestående av representanter från parterna samt undertecknande funktion för överenskommelsen kommer att bildas för att kontinuerligt följa upp samverkansprocessen och hur arbetet fortskrider. Två av de fyra gångerna chefsgruppen träffas bjuds även undertecknande funktion av överenskommelsen in både från Arbetsförmedlingen och från respektive kommun, det vill säga både Arbetsförmedlingschef samt kommunalråd.

3.2 Chefsgrupp

Chefsgruppen består av chefer/representanter för arbetsmarknaden på respektive kommun samt chefer och representanter från Arbetsförmedlingen. Gruppen ska åtminstone träffas en gång per kvartal för att följa upp arbetet med överenskommelsen.

3.3 Samordnare

En huvudansvarig samordnare kommer att utses för överenskommelsearbetet. Dennes uppgift är att vara kontaktperson, men även operativt ansvara för att arbetet fortlöper och vidareutvecklas. Även samordning av ungdomens process, insatser, uppföljning och revidering av överenskommelsen inryms. Vidare ansvarar samordnaren för att erforderliga medel söks.

3.4 Handläggargrupp

En arbetsgrupp bestående av handläggare från respektive kommun tillsammans med berörda arbetsförmedlare träffas fyra gånger per år där avsikten är att upprätta en lärande process mellan parterna avseende det konkreta samarbetet.

Vidare träffas alla berörda handläggare på kommunen och Arbetsförmedlingen på lokal nivå regelbundet ett antal gånger under året utifrån behov. Här diskuteras hur arbetet fungerar med ungdomarna lokalt. Till handläggare räknas all berörd personal som arbetar med ungdomarna.

3.4 Vem gör vad

Denna överenskommelse baseras på att huvudsakligen Arbetsförmedlingen och Grums kommun skall ta ett gemensamt ansvar för att sänka arbetslösheten och öka andelen unga som tar gymnasie-examen. Samarbetet måste baseras på en kontinuerlig dialog, vilket säkerställs genom den informations- och mötesstruktur som upprättas inom ramen för överenskommelsen. Några viktiga punkter som bör tydliggöras är hur ansvarsfördelningen ser ut:

- Information på strukturell nivå sammanställs av Arbetsförmedlingen.
- Kallelse till strategisk grupp samt chefsgrupp görs av Arbetsförmedlingen.
- Statistiskt underlag presenteras av Arbetsförmedlingen.
- Avsätta medel för ett antal årstjänster, på vilka målgruppen skall anställas, görs av kommunen.
- Möjliggöra praktikplatser inom kommunal verksamhet, som i så lång utsträckning som möjligt är anpassade till individens önskemål, görs av kommunen.
- Gemensamt ansvar för uppföljning av individer som på något sätt berörs av denna överenskommelse.
- Gemensamt ansvar för att kontinuerligt informera om löpande verksamhetskorrigeringar.
- Kontakt med fackliga företrädare initieras och följs upp av kommunen.

4. Trestegsprocess

Trestegsprocessen är en beskrivning av ungdomens väg in i överenskommelsearbetet och vilka olika steg som ungdomen går igenom för att nå målet. Processen består av tidig kartläggning, behoven identifieras, en gemensam planering för insats upprättas, genomförande av insats samt slutligen uppföljning av insatsen.

4.1 Uppsökande verksamhet

Målgruppen 16-24 år består av individer med olika behov som är spridda geografiskt i kommunen. Många ungdomar kontaktar själva myndigheter som Arbetsförmedlingen eller Individ och familjeomsorgen för att få stöd, medan andra ungdomar behöver identifieras genom uppsökande verksamhet i till exempel kommunens aktivitetsansvar eller via projektet

Värmlands Framtid. Då kommunens aktivitetsansvarige får meddelande från skolan att en ungdom hoppat av bokas genast ett möte med ungdomen och aktivitetsansvarig. Fördelen med att arbeta i en mindre kommun är att det är lättare att identifiera och ha koll på de ungdomar det rör sig om. Ett gott samarbete finns också mellan projektet Värmlands framtid, det kommunala aktivitetsansvaret och individ – och familjeomsorgen där man hjälps åt att hitta ungdomar som behöver stöd. Ett eventuellt utökat samarbete kan tänkas med fritidsgården och kyrkan för att få fler involverade i den uppsökande verksamheten. Att utveckla samarbetet ytterligare med Individ och familjeomsorgen är också ett önskemål.

4.2 En väg in

Vi vill skapa ett arbetssätt som genomsyrar hela överenskommelsearbetet, vilket innebär ett tätare samarbete mellan Arbetsförmedlingen och Grums kommun. Ungdomens behov sätts i centrum där vi med vår samlade kompetens snabbt kan möta upp identifierade behov hos ungdomen. För att ta tillvara på kompetensen på bästa sätt kommer viss samlokalisering att ske. I ett initialt skede kommer en representant från arbetsmarknadsenheten att befinna sig på Arbetsförmedlingen en halv dag i veckan.

Syftet med en väg in är att korta vägarna mellan olika myndigheter och insatser, både för ungdomen och för handläggare som arbetar med överenskommelsen. Vi vill skapa kontinuitet och enkelhet genom att använda oss av en väg in. Samt skapa en tydlig arbetsgång med ansvarsfördelning och en beskrivning av våra olika roller som gäller över tid. Målet med en väg in är att det ska vara det första och det naturliga stället som ungdomen vänder sig till. Dock kanske inte till en början, utan något som byggs upp succesivt över tid. Kunskapsöverföring mellan parterna kommer att gynna ungdomarna samt stärka samarbetet.

Det ska vara lätt för ungdomen att gå till ett ställe där kompetensen är samlad. Exempel på kompetens kan vara handläggare på arbetsmarknadsenheten, Försäkringskassan, Landstinget i Värmland, arbetsförmedlare, studie – och yrkesvägledare, arbetsterapeuter, kommunens aktivitetsansvariga och i vissa fall även socialsekreterare på Individ och familjeomsorgen. Många ungdomar har flera och komplexa behov och förhoppningen är att det ska underlätta att arbeta med ”En väg in”. Där kan ungdomen på en och samma plats ta del av olika stöd och insatser vilka utgår från ungdomens individuella behov.

4.3 Gemensam planering

Så fort som möjligt efter att ungdomen har kommit in i samarbetet ska en gemensam planering upprättas där ungdomens behov identifieras. Vid första mötet ska ett samtyckesavtal undertecknas med målsättningen att ungdomen ska vara involverad i processen. Planeringen sker gemensamt med Arbetsförmedlingen och kommunen till en början för att vid behov kroka på även andra myndigheter. Där ska ungdomen kunna ta del av alla de aktiviteter som erbjuds genom kommunen, Arbetsförmedlingen och andra aktörer för att nå målet egen försörjning.

4.4 Insatser/Aktiviteter

Ungdomen kan genom överenskommelsearbetet ta del av de insatser som bedrivs av arbetsförmedling, kommun och andra kompletterande aktörer. Insatserna ska vara

utgångspunkt för studier eller arbete. Genom insatssamordningen finns möjlighet att effektivisera insatserna så att ungdomen snabbt kan ta del av individanpassade insatser.

5. Stödprocesser

5.1 Information

Information om vilka olika insatser som finns kommer ges muntligt till ungdomen vid ett gemensamt möte. Ett informationsblad kommer att tas fram med en sammanställning av vilka aktuella insatser som finns att tillgå.

5.2 Rapportering o kvalitetssäkring

Både Arbetsförmedlingen och Grums kommun följer och dokumenterar enligt gällande rutiner utifrån den egna verksamheten. Under samverkan ska nya rutiner för uppföljning i samverkan utarbetas både på grupp och på individnivå.

Grums kommun är ansvariga att löpande rapportera till Arbetsförmedlingen och registrera deltagarens aktiviteter så länge hen deltar i överenskommelsearbetet. Personuppgiftslagen (1998:204) med tillhörande förordning ska tas i beaktande vid all hantering av personuppgifter. För att underlätta hanteringen av personuppgifter kommer ett samtyckesavtal att skrivas under. Dokumentation för traineeplatserna kommer ske genom det webbstöd som Arbetsförmedlingen tillhandahåller.

5.3 Stöd som vid behov kan erbjudas

Vid den gemensamma planeringen kan vi snabbt och effektivt identifiera de behov som ungdomen kan ha där kompetensen finns utanför överenskommelsearbetet. Det kan vara kontakt med Försäkringskassan, Landstinget, Öppenvården eller Individ – och familjeomsorgen. Det finns en vinning i att ha tillgång till många olika kompetenser eftersom många unga har behov av hjälp från flera olika håll.

5.4 Inhämtning av ungas erfarenheter/åsikter

En reflektion som uppkom under arbetet med överenskommelsen var att det saknades ett bra forum där ungas åsikter och tankar kunde föras upp till ytan i kommunen. Inom Projektet Stegen pågår ett försök att inhämta ungdomars tankar och åsikter genom ”Din röst är viktig”. Där får deltagarna chans att påverka utbudet i projektet Stegen lokalt. Forumet är frivilligt och hålls en gång per månad. Till studiecirkeln ”Med starkare röst” inbjuds alla deltagare i stegen i länet där ungdomen får lära sig hur man kan få ett ökat inflytande. Cirkeln hålls i Karlstad vilket gör att många ungdomar inte kan delta på grund av olika hinder. Upplevelsen är att många ungdomar är ovana att föra fram sin talan. Förhoppningen är att detta ska ändras på sikt då det är viktigt att ungdomar får en förståelse för att de kan påverka mycket mer än de tror (samordnare Stegen)

På försök startades ett intervjuarbete med ungdomar i projektet Värmlands framtid för att ta tillvara på de unga brukarnas åsikter. Det i syfte att se vad som fungerar och vad som inte

fungerar. Då intervjun föll väldigt väl ut så kommer intervjuarbetet fortsätta för att utveckla verksamheten i rätt riktning. Även på arbetsplatsträffar med deltagarna vid arbetsmarknadsenheten tas ungdomars åsikter tillvara på två gånger per termin. Det är viktigt att kvalitén på insatserna och bemötandet på olika myndigheter hålls hög för att ge bästa tänkbara service till ungdomarna som nyttjar verksamheten.

5.5 Samverkan med Kommunal

De fackliga organisationerna är viktiga aktörer för att åstadkomma effektiva arbetsmarknadsinsatser i kommunerna. Det gäller både de insatser som syftar till att säkerställa att kommunen har rätt kompetens i sin verksamhet och för de insatser som i första hand syftar till att stärka enskilda individer på sin väg mot ett jobb. Vi kommer fortsätta att vårda den goda samverkan som är upparbetad med Kommunal lokalt genom regelbundna möten.

6. Parallella processer

Parallellt med trestegsprocessen finns två identifierade arbetsuppgifter som är pågående och en viktig del i att överenskommelsearbetet ska bli lyckosamt. Det är dels det förebyggande arbetet och dels arbetet med att skaffa arbetsgivarkontakter.

6.1 Förebyggande arbete

- Mer förebyggande arbete krävs för att ungdomar ska fullfölja gymnasiet. Skolan behöver individanpassas och göras mer flexibel för att få fler ungdomar att orka hålla i. Ett tätare samarbete mellan skolan och kommunens aktivitetsansvarige skulle underlätta redan i ett tidigt skede. Det möjliggör att ett arbete med ungdomen kan påbörjas redan innan ett skolavhopp har skett. Fokus ligger på att ungdomen ska återgå till skolan eller hitta en annan aktivitet som passar ungdomen bättre. Då Grums kommun inte själva äger gymnasieskolan själva utan köper utbildningsplatser är det svårt att påverka gymnasieskolans upplägg. Vi får istället förlita oss på de aktörer som utför tjänsten.
- Mer Arbetsmarknadskunskap behövs för ungdomar som går i slutet av högstadiet och som ska välja gymnasieprogram samt för de som går på gymnasiet och som senare ska ut i arbetslivet/mot vidare studier. Vi tror det är en fördel att ungdomarna får en ökad förståelse av hur dagens arbetsmarknad ser ut och fungerar samt en förhoppning om att den kunskapen ska hjälpa till att öka studiemotivationen. Arbetsförmedlingen har idag en skolsamverkan där de går ut i klasser på skolor och informerar, och arbetet med skolsamverkan är något som är under fortsatt utveckling.

6.2 Arbetsgivarkontakter

För att praktik - och traineeplatser ska vara möjligt att genomföra krävs ett gott samarbete med näringsliv och arbetsgivare i kommunen. Även arbetsprövningsställen råder det brist på. En gemensam samordning gällande praktikplatser behövs för att få till ett effektivt arbete. Som det ser ut idag så är många projekt beroende av praktikplatser och jobbar med framskaffande av platser på eget håll. Att inventera arbeten och praktikplatser tros vara ett långsiktigt nödvändigt arbete under en lång tid framöver.

En arbetsgrupp har startats för att upprätta en praktikplatsbank. I gruppen finns representanter från Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten, tillväxts strateg, samordnare för Stegen, samordnare för Porten samt Kommunal. Syftet med praktikplatsbanken är att samordningen ska bli effektivare gällande praktikplatser, samt en inventering av vilka praktikplatser som finns i kommunen som är positiva till att ta emot praktikanter. Många gånger är en praktikplats det som behövs för att få erfarenhet och referenser för att få in en fot på arbetsmarknaden. Även att få sin arbetsförmåga prövad kan vara värdefullt.

I Grums kommun finns idag ett näringslivsråd som arbetar med att främja samarbete mellan företagare och kommunen. Rådet har kontinuerliga möten och gör också företagsbesök ute på företag runt om i kommunen för att få en bättre insyn. Det anordnas också företagsfrukostar där olika företag berättar om sin verksamhet och där möjligheten finns att bredda sitt kontaktnät.

6.3 Kompetensråd

Chefer och andra representanter från olika delar av verksamheter i kommunen träffas för samverkan och informationsutbyte. Personer från följande verksamhetsområden är med i gruppen: Arbetsförmedlingen, HVB-hem, Individ – och familjeomsorgen, flyktinghandläggare, projektledare för Värmlands framtid, tillväxt strateg, kommunens aktivitetsansvar, vuxenutbildningen samt rektor.

7. Budget för samverkan

7.1 Resurser

Först och främst kommer personella resurser krävas för att överenskommelsearbetet ska bli lyckosamt. Personella resurser från både Arbetsförmedlingen och kommunen kommer finnas. På sikt kan även andra resurser tillkomma; både personella och andra.

7.1.1 Arbetsförmedlingen

Personella resurser som Arbetsförmedlingen kommer bistå med kommer vara två stycken arbetsförmedlare som arbetar med överenskommelsearbetet på kontoret i Grums.

7.1.2 Grums Kommun:

Personella resurser som kommunen bidrar med är en samordnare och två handledare som arbetar praktiskt med ungdomarna från ordinarie verksamhet på arbetsmarknadsenheten. En representant kommer initialt vara på Arbetsförmedlingen en halv dag per vecka för att få till en samlokalisering.

8. "Kroka arm"

Är ett begrepp som Grums, Hammarö – och Karlstad kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen valt att använda som ett arbetssätt i det lokala överenskommelsearbetet. Samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och kommunen är bra, men bra rutiner saknas, och ett närmare samarbete mellan parterna är eftersträvt. Begreppet "Kroka arm" innebär en tät samverkan tillsammans med ungdomen för att inte riskera att tappa ungdomen så att den hamnar mellan stolarna. Det ger också en signal till ungdomen att man verkligen satsar på hen och att myndigheter finns som stöttning genom hela processen. Det för att undvika att ungdomen bollas fram och tillbaka mellan olika myndigheter där ingen riktigt vill ta ansvar.

I den mån det är möjligt kommer Grums, Hammarö – och Karlstad kommun att samarbeta över kommungränserna. En bakomliggande tanke när överenskommelsearbetet drog i gång var att få till ett närmare samarbete mellan de tre kommunerna tillsammans med Arbetsförmedlingen. Idealet vore om man skulle kunna köpa och nyttja insatser och aktiviteter oavsett vilken kommun de ligger i. Det möjliggör att resurser kan utnyttjas effektivt och öppnar upp för bredare insatser. Ett problem är till exempel hur det här skulle kunna realiseras samt finansieras i praktiken. Det är ett arbete som får fortsätta utvecklas inom överenskommelsearbetet.

9. Uppföljningsarbete och revision

Arbetsförmedlingen och respektive kommun följer och dokumenterar enligt gällande rutiner för den egna verksamheten. Under överenskommelsearbetet kan nya rutiner för uppföljning i samverkan utarbetas mellan kommunen och Arbetsförmedlingen.

Andelen med försörjningsstöd i Grums kommun ska följas upp för att se om någon effekt skett avseende ökad samverkan. Att minska andelen med försörjningsstöd i kommunen är dock inget mål i sig utan förhoppningsvis en effekt av ökad samverkan.

Det huvudsakliga uppföljningsarbetet sker då representanter från den strategiska gruppen¹ träffas. Man mäter och jämför siffror för att se om arbetet har gett resultat.

Överenskommelsen revideras om nödvändigt vid ett gemensamt sammanträde med den strategiska gruppen under ingången till kvartal 4 varje år. Gruppen ska följa utvecklingen för att kunna ta ställning till om behov finns att revidera den.

Den lokala överenskommelsen ska börja gälla från och med 2016-01-01 och förväntas pågå till och med 2018-12-31 med ambitionen att förlänga den.

---

¹ Mer information om den strategiska övergripande gruppen se s.3

Referenser

Grums näringslivsråd

<http://www.grums.se/naringslivjobb/naringslivsradet.2926.html>

DUA -Ungdomsarbetslösheten

<https://www.dua.se/article/ungdomsarbetslosheten>

Samordnare projektet stegen.